

הדלקת נרות: 16:27

צאת השבת: 17:39

חוצ"ש לר"ת: 18:13

זמנים לפי אופק ירושלים

שבת
מברכין!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

חלוקת תפקידים

במאמרים הבאים נטפל באחת הבעיות העיקריות בחיי הנישואין, והיא הגדרת התפקידים של כל אחד מבני הזוג. אין מטרתנו לטפל בפרטים קטנים כגון: מי ישטוף כלים, או מי יקפל את הפיג'מה. אלא נגדיר את התפקידים 'בגדול', ונלמד את הנוסחה הבסיסית.

כולנו מכירים את המאמר: 'עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו...'. האם פעם חשבנו לעצמינו, מדוע יש שלום במרומים? מפני מה אין המלאכים מתווכחים ורבים זה עם זה? למה אין שם קנאה ותחרות? התשובה לכך היא, שכל מלאך יודע את תפקידו המדויק. ועל זה אנו מתפללים לבורא עולם, כמו שהוא עושה שלום בין המלאכים על ידי הגדרת תפקידיהם, כך הוא ירחם עלינו ויגדיר לנו את תפקידו של כל אחד ואחד, וגם בינינו ישכון השלום.

בטרם ניגש לבירור התפקידים נשאל שאלה מקדימה ויסודית: האם בכלל נכון הדבר לחפש ולברר את חלוקת התפקידים, האם אין זו שאלה מיותרת בבית של שניים שאוהבים?

כדי לענות על כך, עלינו לחזור לזוג הראשון בהיסטוריה ולעיין בפסוק: "לא טוב היות האדם לבדו אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּעֶזְרָא הָאֲדָמָה הָרִאשׁוֹן נְבִרָא זָכָר וּנְקֵבָה בְּגוֹף אֶחָד, מְחוּבָר, כְּמוֹ תְאוּמִים סִיָּאמִים. וְעַל הַגּוֹף הַמְחוּבָר הַזֶּה אָמַר הַבּוֹרָא: "לא טוב היות האדם לבדו".

ונשאלת השאלה למה זה לא טוב? מדוע הקב"ה ברא בריאה ואחר כך אמר עליה: 'לא טוב', האם שייך חלילה טעות אצל יוצר כל?

ברור הדבר שהצופה מראשית אחרית לא טועה. אם כן, המילים 'לא טוב' לא נאמרו על מעשה הבורא, אלא על האדם. זאת אומרת, שלא טוב להם להיות מחוברים. כלומר, הם לא יכולים להיות טובים כשהם במצב של גוף אחד. לכן המשיך הבורא ואמר: "אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּעֶזְרָא הָאֲדָמָה". שהם יהיו בשני גופים נפרדים שעומדים אחד מול השני. נסביר זאת על ידי מספר דוגמאות:

אדם העביר חפץ מיד ימין ליד שמאל, האם יהיה נכון לומר שיד ימין היטיבה עם יד שמאל?

אדם שתה מיץ, האם אפשר יהיה לומר שהפה היטיב עם הבטן? בוודאי שלא! שהרי הם גוף אחד! אבל כשאדם מוסר חפץ מידו לידי אדם אחר, הוא בוודאי מיטיב עמו. זאת אומרת, שכדי שהאדם יוכל להיטיב, נחוץ שהמוטב יהיה חוץ לגופו ולא חלק ממנו. עתה מובן למה אלוקים אמר על הזוג המחובר שהוא לא יכול להיות טוב, כיוון שלא יוצא ממנו שום דבר החוצה. לכן היה צורך להפרידו לשני גופים, לאיש ולאשה - "עֶזְרָא כְּעֶזְרָא", כדי שהיא תהיה חוץ לגופו ותעמוד מולו. ואז, ברצונו ייטיב עמה, וברצונו ישלול ממנה את ההטבה. וכן היא, ברצונה תעניק לו וברצונה תמנע ממנו. נמצאנו למדים שההפרדה לשני גופים הפכה אותנו לבעלי יכולת הטבה.

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

מציאות הבורא

בפרשתנו פרעה סופג 7 מכות מתוך 10 המכות שהביא הקב"ה עליו ועל עמו לאחר התעללות בעם ישראל במשך כ-58 שנה בקריאה שטחית של הפרשה אנו לומדים שהוויכוח בין משה לפרעה היה האם לשלוח את עם ישראל ולהוציאו ממצרים או לא.

לכן בכל מכה ומכה פרעה מקשה את ליבו ומתחרט ואז מגיעה המכה הבאה, ושוב הוא מתרכך וחוזר חלילה.

אבל אם נעמיק בדו שיח בין משה לפרעה ונתבונן בסדר המכות ניווכח שכל הוויכוח לא היה בכלל לשלוח או לא לשלוח את עם ישראל זהו רק הייתה התוצאה.

הוויכוח היה מהותי מאוד - האם יש בורא לעולם או לאו!

פרעה הגאווותן סבר שהוא אלוה ואמר על עצמו "לי יאורי ואני עשיתיני". וכשמשה בא אליו ואומר לו שהקב"ה אמר לשלוח את בני ישראל ממצרים תגובתו הייתה "מי ה' אשר אשמע בקולו... לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח" כלומר הדיון הוא על מציאות ה' והתוצאה היא שילוח של עם ישראל.

ראייה נוספת לזה הוא מכת הצפרדע. כשפרעה קיבל את מכת דם הוא לא נכנע בכלל, אבל במכת הצפרדע נאמר: "ויקרא פרעה למשה ואהרן ויאמר העתירו אל ה' ויסר את הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את בני ישראל". כאן פרעה נשבר והחליט לשלוח את בני ישראל.

אם כן מדוע כשפרעה סירב, משה רבנו החליף את המכה לכינים, היה לו לתת עוד חודש חודשיים את מכת צפרדע עד שפרעה היה נכנע לגמרי?

אם תכלית המכות הייתה רק להכניע את פרעה ולשכנע אותו לשלוח את בני ישראל היה ממשיך את אותו מכה? זאת ועוד מדוע משה משנה מחליף ומגווון את המכות?

אלא חייבים אנו להגיע למסקנה ברורה שכל תכלית המכות הייתה להוכיח לפרעה שיש בורא לעולם ששולט בכל הטבע.

דרך המכות פרעה לומד להכיר את שליטת הקב"ה במים, בחיות שבתוך במים, ברמשים, בחיות היותר גדולות, המחלות של החיות, במחלות האדם, בגשמים ובסערות, במכות הטבע, בגורמי השמים, במכת בכורות.

כאן פרעה הודה שיש בורא לעולם ושילח את בני ישראל.

ובאמת תכלית המכות כוונה נוספת הייתה לה - ללמד את בני ישראל ולהוכיח להם שיש מנהיג לעולם ולהכין אותם למעמד הר סיני כדי לקבל את התורה מתוך הכנעה. זאת אומרת שהמכות שקיבלו המצרים היו כעין "בית ספר" לעם ישראל ללמוד שאין עוד מלבדו.

ופסוק מפורש אומר את זאת: "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים בי וידעתם כי אני ה'". כל מה שהקב"ה עושה למען עם ישראל הוא עושה כדי שנדבוק בו ובמצוותיו לטוב לנו כל הימים.

שבת שלום ומבורך
אבנר קוואס

הרופא נתן לפצינט "שלושה חודשים" מקסימום.

והנה קרה נס והאיש הבריא. אמר לו הרופא: "תגיד תודה לפחות".

השיב הפצינט: "דוקטור, תגיד אתה תודה - כי כאשר גסטית

ראיתי את המלאכים מכינים את רשימת הרופאים שצריכים למות השנה, וביניהם היה גם השם שלך.

אז אמרתי להם: "תוציאו אותנו מהרשימה. הוא בכלל לא רופא..."

בדיחה

ספרות ומדיה

הילד לומד מזה כבר בראשית חינוכו, שהחיצוניות היא העיקר. ועל זה אמר שלמה המלך: "שֶׁקֶר הַחַן וְהַבֶּל הַיְפִי אֲשֶׁה יִרְאֶת ה' הִיא תִתְהַלֵּל". כלומר, לחן וליופי אין משמעות בלי יראת שמים ומעצורים, והדרך להגיע לזה מתחילה במידות טובות. נתבונן כעת בדוגמא מקבילה שנמצאת בתורה בספר בראשית. אברהם אבינו שולח את אליעזר עבדו למצוא כלה ליצחק בנו. אליעזר מגיע לחרון, יושב על הבאר ומתפלל לה' ומבקש: "וְהָיָה הַנְּעָרָה אֲשֶׁר אֶמַר אֵלַיָּה הֲטִי נָא כַדָּף וְאֲשִׁתָּה וְאֶמְרָה שְׂתֵּיה וְגַם גִּמְלִיךָ אֲשֶׁקֶה אֹתָהּ הַכַּחֲתָ לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק..." וְהָיָה רְבִיקָה מַגִּיעָה לְבָאֵר וְכֵן עַל כַּתְּפִיהָ. אליעזר רץ לקרוא אתה וביקש לשתות מֵעַט מֵיִם מִן הַכֵּד. אמרה לו רבקה: "שְׂתֵּיה אֲדֹנָי ... וְתֹאמַר גַּם לְגִמְלִיךָ אֲשָׁאֵב...". לאחר מכן הוא שאל אותה: "בַּת מִי אַתְּ? הַגִּידִי נָא לִי, הֲיֵשׁ בֵּית אָבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלֶיךָ?" והיא ענתה: שהיא בת בתואל בן נחור. וגם יש להם מקום לארח. ילד שקורא סיפור כזה לומד שכדי לבחור כלה, יש לבדוק את המידות שלה. מידת החסד, מידת הזריזות, מידת הענווה וגם את חוכמתה. שהיא עונה על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ושהיא גם מנומסת. נכון שהתורה מספרת לנו: "וְהַנְּעָרָה טִבַּת מְרָאָה מְאֹד", אבל זה אינו העיקר. הרי לפנינו שהמידות קודמות ליופי החיצוני. כמו שאמר שלמה המלך על החן והיופי. כך בונים בנפשו של הילד השקפה נכונה ובריאה לחיים.

הורים יקרים, הילדים שלנו צריכים לגדול ולקבל תובנות וכלים מעשיים לחיים בשלווה וברוגע. לא צריך להלעיט אותם בכל העולם הסוער שסביבנו, בזה הם יתקלו במשך החיים וילמדו כיצד להתמודד. אציג לפניכם סיפור שבו הסופר מכניס את כל הדחפים שיש למבוגרים, לילדים קטנים בלי שהם ירגישו. רובי שיחק בארגז החול, הוא היה שקוע בבניית ארמון. לפתע הופיעה זהבה. אפשר לשחק איתך? היא שאלה. הוא הביט עליה וראה שהיא כל כך יפה, עיניה הכחולות הזכירו לו את גלי הים, שערותיה הבלונדיניות היו נראות כחוטאי זהב. לבו הלם בחזקה. אפשר להיות חבר שלך? הוא שאל... סיפורים כאלו ודומיהם מלמדים את הילד מה סדר העדיפויות בבחירת בן זוג, ומעבירים מסר שאשה צריכה להיות יפה ומושכת, בלי שום התייחסות למידות ולאישיות. הסופר מכניס בלב הילד את כל הדחפים והגחמות של אדם מבוגר. הילד כשלעצמו עדיין לא מבין את כל המוטיבים של אנשים מבוגרים. אבל כשהוא יגדל, זרעים אלו ינבטו, ויולידו דחפים ורצונות לא נכונים. סיפורים כמו 'היפיפייה הנרדמת' ועוד, מפתחים אצל הילד ערכים רדודים ושאיפה לריקנות.

סיפור לשבת

החזון איש זצ"ל

כל הנוכחים נדהמו למראה חוסר האמון של הילד האומלל של בוטח באיש. הרב מפוניבז' יצא החוצה ופרץ בבכי. החזון איש ניסה שוב ואמר לילד: "אל תדאג, גבי מונק תשמור על הבגדים", "לא מאמין לה", עונה הילד במרירות. "הרב מפוניבז' ישמור". "לא מאמין". החזון איש מנסה הצעה אחרונה: "אני אשמור על הבגדים." הילד מסתכל בחשדנות: "הרב? אתה תשמור לי על הבגדים?" "כן", עונה הרב, "בחיים לא שיקרתי, אני אשמור על הבגדים". "אם הרב ישמור, אני מוכן." גבי מונק רצה להביא פיג'מה, הילד נכנס לחדר ומחליף בגדים.

אחרי השואה פתח מרן הרב מפוניבז' זצ"ל מוסד לילדים יתומים פליטי שואה, "בתי אבות", שם דאג לכל מחסורם. בתש"ח, הגיע למוסד ילד בן עשר, פליט שואה, שאיבד את הוריו באושוויץ גברת מונק, אם הבית של המוסד, קיבלה את הילד באהבה ובחמלה. הילד היה מופנם וסגור.

הוא יוצא ומביא אותם לחזון איש "רביה", תשמור לי, הנה הציצית והגרביים, ופה החולצה". "ודאי, אני שומר לך", מאשר הרב והילד הולך עם גבי מונק להתנקות. כשיוצאים השניים, מביט החזון איש ברב מפוניבז' ושניהם פורצים בבכי "לאמיר זיין די טאטע און די מאמע פון דער מרדכליה" (בוא נהיה האבא והאמא של מרדכליה). החזון איש מוריד חליפה, מפשיל שרוולים, ממלא יגיית במים ויחד עם הרב מפוניבז' משרה את הבגדים המלוכלכים. מים שחורים ממלאים את הקערה.

גבת מונק הביאה לו, כמו לכל ילד חדש, סט מצעים ופיג'מה חדשה. הילד אכל ארוחת ערב ראשונה בשקט, והחביא בכיס פרוסת לחם, הוא חי עדיין את אימי המחנות, רוצה להיות בטוח שבבוקר יהיה לו לחם, ואז הלך לישון עם הבגדים והנעליים, בלי להתרחץ. גבי מונק רואה ושותקת. למחרת בערב, היא פונה אליו ברכות: "מוטי, בא תתרחץ, הכנתי לך פיג'מה חדשה", אך הילד מסרב והולך שוב לישון בבגדים מלוכלכים ואין עם מי לדבר...

הרב גרנדביץ זצ"ל, אברך ופסיכולוג שטיפל בילדים במוסד, ניסה לדבר עם הילד, אך זה בשלו. גבי מונק רואה שאין ברירה ומזעיקה את הרב מפוניבז', שניגש ליד: "מוטליה היקר, למה אתה לא מתרחץ?" והילד שותק. אומר הרב לגבי מונק: "אי אפשר להישאר במצב כזה, נלך לחזון איש", והמשלחת כולה מגיע לחזון איש שגר בסמוך: הרב מפוניבז' מספר למנהיג הדור: "כבוד הרב, מוטי המתוק, מאז שהגיע לפני 4 ימים הוא לא רוצה להתרחץ וללבוש פיג'מה, הוא ישן עם הבגדים וחס פה כל כך". החזון איש מנסה אף הוא ושואל בחיוך: "מרדכליה, למה אתה לא רוצה להתרחץ?" לפתע, נפלו חומות ההגנה של הילד והוא מתפרץ בזעם: "אני לא רוצה להוריד בגדים. בכל פעם שהורדתי את הבגדים לקחו לי אותם והשאירו אותי עם הפיג'מה המפוספסת. באושוויץ, תמיד גנבו לי את הבדים. אם אין לי הורים שישמרו על הבגדים, לא אסיר אותם".

(יביע אומר)

לרכישת ספרים ודיסקים מאת הרב אבנר קוואס שליט"א

התקשרו עכשיו - 1599-59-39

להזמנת הספר אליך בדואר עד הבית ניתן ליצור קשר עם קוואק יהלום 02-5370271

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי עם הרב אבנר קוואס שליט"א ניתן להתקשר בימים ג' וד' בין השעות 14:30-15:30

1599-59-59-39